

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 310-32/21-01/1
URBROJ: 371-04-21-3
Zagreb, 9. srpnja 2021.

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA MREŽNIH PRAVILA PLINSKOG DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA

- popratni dokument uz savjetovanje sa zainteresiranom javnošću -

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 29. svibnja 2018. Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje: HERA) donijela je Mrežna pravila plinskog distribucijskog sustava („Narodne novine“, broj 50/18), a koja su stupila na snagu 9. lipnja 2018.

HERA je temeljem odluke Upravnog vijeća na sjednici održanoj 16. rujna 2019. donijela Izmjene i dopune Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava („Narodne novine“, broj 88/19), a koje su stupile na snagu 1. listopada 2019., osim izmjene odredbi članka 68. stavaka 5. i 6. Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava („Narodne novine“, broj 50/18) te odredbe članka 72.c dodanog člankom 25. Izmjena i dopuna Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava koje su stupile na snagu 1. svibnja 2020.

Na sjednici Upravnog vijeća održanoj 23. ožujka 2020. HERA je donijela Izmjene i dopune Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava („Narodne novine“, broj 36/20), a koje su stupile na snagu 26. ožujka 2020., osim odredbe članka 2. Izmjena i dopuna Mrežnih pravila kojom se mijenja odredba članka 68. stavka 6. Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava („Narodne novine“, broj 50/18 i 88/19) koja je stupila na snagu 1. studenoga 2020.

Mrežnim pravilima plinskog distribucijskog sustava („Narodne novine“, broj 50/18, 88/19 i 36/20) (dalje: Mrežna pravila) uređuje se, između ostalog, razvoj, građenje i održavanje distribucijskog sustava, upravljanje distribucijskim sustavom, povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava, priključenje na distribucijski sustav, sadržaj uredno podnesenog zahtjeva za priključenje, ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja distribucijskog sustava, uvjeti za primjenu ograničenja ili prekida

isporuke plina, postupci utvrđivanja i obračuna neovlaštene potrošnje plina, naknada štete, objava podataka i razmjena informacija, izrada i ažuriranje standardnih profila potrošnje i mjerna pravila.

Razlozi za donošenje ovih izmjena i dopuna Mrežnih pravila su: usklađenje s praksom u zemljama članicama EU vezano uz obračun isporučene energije plina te prelazak sa donje ogrjevne vrijednosti na gornju ogrjevnu vrijednost, pružanje informacije dionicima na tržištu plina putem registra obračunskih mjernih mjesta (ROMM) i poboljšanja Mrežnih pravila temeljem prijedloga dionika tržišta plina.

Ovaj Prijedlog izmjena i dopuna Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava obuhvaća sljedeće cjeline:

- uvjeti obračuna i naplate isporučenog plina temeljem gornje ogrjevne vrijednosti,
- pružanje informacije dionicima na tržištu plina,
- opremanje obračunskih mjernih mjesta (OMM) sa specifičnom potrošnjom s opremom za dnevno mjerenje,
- utvrđivanje naknade za gubitke plina,
- naknada za potrošnju plina bez važećeg ugovora o opskrbi plinom,
- ostala poboljšanja PZ akta,
- prijelazne i završne odredbe.

Istovremeno s ovim savjetovanjem Plinacro d.o.o. provodi savjetovanje sa zainteresiranom javnosti o [Prijedlogu izmjena i dopuna Mrežnih pravila transportnog sustava](#), dok HERA također provodi savjetovanje sa zainteresiranom javnosti o [Prijedlogu izmjena i dopuna Općih uvjeta opskrbe plinom](#).

Uvjeti obračuna i naplate isporučenog plina temeljem gornje ogrjevne vrijednosti

Izmjene i dopune Mrežnih pravila u dijelu prelaska sa donje ogrjevne vrijednosti (NCV) na gornju ogrjevnu vrijednost (GCV), predlažu se s ciljem usklađivanja s praksom u zemljama članicama EU vezano uz obračun isporučene energije plina, usklađivanja s Uredbom komisije EC 2015/703 o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka, pojednostavljenja postupka trgovine, zakupa kapaciteta i nesmetanog protoka plina te integracije regionalnog tržišta plina, smanjenja mogućnosti pogreške kod preračunavanja energije plina obračunate temeljem NCV u energiju plina obračunatu temeljem GCV i obrnuto, a što konkretno podrazumijeva objavu i primjenu gornje ogrjevne vrijednosti umjesto dosadašnje donje ogrjevne vrijednosti. Stoga se predlaže, a u svrhu navedene primjene koristiti pretvorbeni faktor za preračunavanje obujma plina pri temperaturi plina 15°C na obujam plina pri temperaturi plina 0°C, za primjenu obračuna energije plina pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti, a u skladu s normom „HRN EN ISO 13443 – Prirodni plin – Standardni referentni uvjeti, pri čemu se obujam plina pri temperaturi plina 0°C (referentni uvjeti 25/0°C) izračunava kao umnožak izmjerenog obujma plina pri temperaturi plina 15°C (standardni uvjeti

15/15°C) i pretvorbenog faktora. U tom smislu, predlaže se izmijeniti odredbe članka 56. Mrežnih pravila dodavanjem novog stavka 2. Također, Prilogom 2. predlaže se propisati pretvorbeni faktor obujma plina za primjenu obračuna energije plina pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti. Primjena navedenih odredbi stupila bi na snagu 1. listopada 2021.

U pogledu objave podataka o ogrjevnoj vrijednosti plina, već je propisana obveza operatoru distribucijskog sustava (ODS) i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava da na svojoj mrežnoj stranici objavljuju podatke o donjoj ogrjevnoj vrijednosti (Hd) pri referentnim uvjetima 15/15°C te se predlaže u članku 57. stavcima 9., 10., 12. i 13. i članku 58. st. 2. važećih Mrežnih pravila, umjesto dosadašnje obveze objave podataka o donjoj ogrjevnoj vrijednosti (Hd), propisati obvezu objave podataka o gornjoj ogrjevnoj vrijednosti (Hg) pri referentnim uvjetima 25/0°C. Navedena promjena stupila bi na snagu 15. listopada 2021.

Pružanje informacije dionicima na tržištu plina

Dosadašnjim odredbama propisano je da ODS podatak o očitavanju dostavlja opskrbljivaču plinom (OPS), pri čemu nije propisano da se podatak o očitavanju koji ODS dostavlja OPS-u preračunava na zadnji dan u mjesecu. Također, nije propisan format dostave podataka o očitavanju. Isto tako, voditelj bilančne skupine (VBS) od ODS-a ne dobiva podatke o očitavanju odnosno potrošnji plina za OMM krajnjih kupaca koji su posredni članovi njegove BS.

Prijedlogom izmjena i dopuna Mrežnih pravila predlaže se da ODS podatak o stanju plinomjera umjesto OPS-u dostavlja izravno u ROMM (operatoru tržišta plina), u formatu koji određuje operator tržišta plina. Navedeno bi trebalo provesti izmjenama i dopunama članka 68. st. 4., 5. i 13. Mrežnih pravila koje bi stupile na snagu 1. listopada 2021.

Isto tako, predlaže se obveza ODS-a prema kojoj bi bio dužan u 6 sati svakog dana očitati OMM TM3 - TM5 krajnjih kupaca koji nisu kućanstvo i čiji profil potrošnje značajno odstupa od standardnog profila potrošnje odgovarajućeg tarifnog modela na pojedinoj hidrauličkoj cjelini, te podatke o očitavanju dostavljati korisniku sustava, a na zahtjev i krajnjem kupcu, najkasnije jedan sat od očitavanja. Navedeno bi trebalo provesti izmjenama i dopunama članka 68. st. 7. Mrežnih pravila koje bi stupile na snagu 1. listopada 2021.

Nadalje, predlaže se propisati obvezu ODS-u da stanje plinomjera koje nije očitano na zadnji dan u mjesecu, odnosno tromjesečnog ili šestomjesečnog razdoblja, prije dostave podataka u ROMM preračuna na zadnji dan u mjesecu, odnosno tromjesečnog ili šestomjesečnog razdoblja, razmjerno broju dana odstupanja. Navedeno bi trebalo provesti izmjenama i dopunama članka 68. st. 21., 22. i 23. Mrežnih pravila koje bi stupile na snagu 1. listopada 2021.

Isto tako, predlaže se da podaci o očitavanju i o procjeni stanja koje ODS dostavlja u ROMM, u formatu dostave podataka kojeg određuje operator tržišta plina, za svako pojedino OMM najmanje trebaju sadržavati identifikacijsku oznaku obračunskog mjernog mjesta, osobni identifikacijski broj krajnjeg

kupca, stanje plinomjera (m³), podatak da li je stanje očitano ili procijenjeno. Navedeno bi trebalo provesti izmjenama i dopunama članka 68. st. 24. Mrežnih pravila, a stupaju na snagu 1. listopada 2021.

Opremanje OMM sa specifičnom potrošnjom sa DM

Dosadašnjim odredbama propisano je da ODS ima obvezu opremanja OMM s opremom za registraciju, pohranu i daljinski prijenos podataka koja omogućuje mjerenje u toku dana (dnevno mjerenje – DM) samo za potrošače kategorije TM 6 - TM12. Obzirom na postojanje potrošača kod kojih profil potrošnje značajno odstupa od standardnog profila potrošnje njegovog tarifnog modela, a za koje metodologija raspodjele energije plina uz primjenu njihove potrošnje iz prošle godine ne daje realan rezultat raspodjele energije plina, prijedlog dionika na tržištu plina je da se propiše obveza ODS-a za opremanjem OMM tarifnog modela TM3 - TM5 za krajnje kupce koji nisu kućanstvo i čiji profil potrošnje značajno odstupa od standardnog profila potrošnje odgovarajućeg tarifnog modela na pojedinoj hidrauličkoj cjelini u kojima uz plinomjer mora biti ugrađena oprema za registraciju, pohranu i daljinski prijenos podataka koja omogućuje mjerenje u toku dana. Uz navedeno, predlaže se propisati da se navedenim OMM smatra ono OMM na kojem je potrošnja plina u sedam ili više pojedinih kalendarskih mjeseci, iskazana prosječno za posljednje tri godine, najmanje za 100% veća ili manja od prosječne trogodišnje potrošnje plina u istim mjesecima na svim obračunskim mjernim mjestima istog tarifnog modela na pojedinoj hidrauličkoj cjelini.

Provedba ove obveze ODS-a za opremanjem OMM-a specifičnih potrošača opremom za dnevno mjerenje trebala bi rezultirati značajnijim poboljšanjem točnosti raspodjele energije plina na izlazima iz transportnog sustava u distribucijske sustave za bilančne skupine i opskrbljivače plinom, u odnosu na očitavanja OMM koja provode ODS i koja su osnova za obračun prema krajnjim kupcima, a s obzirom da predmetna specifična OMM više ne bi bila obuhvaćena metodologijom raspodjele i primjenom koeficijentata potrošnje temeljenih na prošloj kalendarskoj godini, već bi se očitavala na dnevnoj razini.

Navedeno bi trebalo provesti izmjenama i dopunama članka 62. st. 1. te dodavanjem novog stavka 3.

Poboljšanja PZ akta temeljem prijedloga dionika tržišta plina

1) Utvrđivanje naknade za gubitke plina

Dosadašnjim odredbama Mrežnih pravila, ODS je za potrebe nadoknade gubitaka plina u distribucijskom sustavu plin nabavljao od opskrbljivača u obvezi javne usluge, pri čemu je jedinična cijena plina za gubitke plina u distribucijskom sustavu bila određena Odlukom HERA-e o načinu određivanja jedinične cijene plina za gubitke plina u distribucijskom sustavu za opskrbljivače u obvezi javne usluge. Naime, prema dosadašnjem članku 13. stavku 13. Mrežnih pravila, jedinična cijena plina za gubitke plina u distribucijskom sustavu za pojedini mjesec utvrđuje se u iznosu cijene plina po kojoj je opskrbljivač na veleprodajnom tržištu plina dužan prodavati plin opskrbljivačima u

javnoj usluzi opskrbe plinom za kupce iz kategorije kućanstvo. Međutim, u skladu s odredbama članka 113. Zakona o tržištu plina, nakon 31. ožujka 2021. uloga opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina (dalje: OVT) je ukinuta, a također više nije propisana niti cijena plina po kojoj OVT prodaje plin opskrbljivačima u obvezi javne usluge za potrebe krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo koji koriste opskrbu u obvezi javne usluge.

Stoga se Izmjenama i dopunama Mrežnih pravila predlaže propisati da ODS i OZDS kupuje plin za pokrivanje gubitaka plina u distribucijskom sustavu na tržišnim principima, temeljem Ugovora o opskrbi plinom kojeg sklapa s opskrbljivačem plinom odabranog temeljem natječaja za nabavu plina. Natječaj za nabavu plina ODS je dužan objaviti na svojoj internetskoj stranici i najmanje jednom javnom glasilu, a osnovni kriterij za odabir najpovoljnijeg opskrbljivača je najniža cijena plina.

Također, predlaže se propisati da je podatak o stopi gubitaka ODS i OZDS dužan dostaviti OPS-u od kojega kupuje plin za gubitke te da je ODS, odnosno OZDS dužan bez odlaganja u ROMM-u ažurirati podatke o KTS-u i VBS-u na koje se raspodjeljuje energija za gubitke.

Navedeno bi trebalo provesti izmjenama i dopunama članka 13. i članka 13.a Mrežnih pravila, a stupaju na snagu 1. listopada 2021.

2) Naknada za potrošnju plina bez važećeg ugovora o opskrbi plinom

Dosadašnjim odredbama Mrežnih pravila nije bilo propisano postupanje u slučajevima kada nastupi raskid ili prestanak ugovora o opskrbi, ali isto ne rezultira obustavom isporuke plina jer je za to potrebna suradnja potrošača (osoba bez statusa krajnjeg kupca plina). U slučaju da krajnji kupac troši plin bez ugovora o opskrbi plinom, isto nije pokriveno naknadom za neovlaštenu potrošnju te sav trošak ide na teret ODS-a, jer ODS nema osnove potraživati naknadu za potrošeni plin. U cilju sprječavanja sličnih situacija, predlaže se uvođenje naknade za potrošnju plina bez ugovora o opskrbi plinom kojom bi se destimuliralo namjerno preuzimanje plina nakon raskida ili prestanka ugovora o opskrbi plinom. Isto tako, predlaže se da se naknada određuje kao umnožak energije plina utvrđene odgovarajućom primjenom članka 58. Mrežnih pravila i tarifne stavke za isporučenu količinu plina za javnu uslugu opskrbe plinom određene za distribucijsko područje ODS-a na čiji sustav je krajnji kupac za kojeg se utvrđuje naknada priključen, uvećano za 100%.

Nadalje, predlaže se da se početno stanje plinomjera nakon kojeg je preuzimanje plina izvršeno bez ugovora o potrošnji plina određuje temeljem očitavanja ili prihvaćenih podataka o očitavanju zaprimljenih od strane krajnjeg kupca. U slučaju da ne raspolaže tim podacima, operator distribucijskog sustava ima pravo procijeniti količinu plina isporučenu do trenutka raskida ugovora o opskrbi plinom, na način da za procjenu koristi potrošnju plina razmjerno broju dana od zadnjeg očitavanja, uzimajući u obzir prosječnu potrošnju plina na obračunskom mjernom mjestu iz odgovarajućeg obračunskog razdoblja od najviše tri godine i odnos ulaznih količina plina u distribucijski sustav u razdoblju za koje se procjenjuje potrošnja i odabranom obračunskom razdoblju prema kojem se procjenjuje potrošnja. Isto tako, ODS će uspostaviti ponovnu isporuku plina krajnjem kupcu u roku do dva radna dana od dana plaćanja naknade za potrošnju plina bez ugovora o opskrbi plinom.

Navedeno bi trebalo provesti izmjenama i dopunama članka 76.a st. 1., 2. i 3. te članka 77. dodavanjem st. 2. Mrežnih pravila, koje bi stupile na snagu po donošenju Izmjena i dopuna Mrežnih pravila.

3) Ostala poboljšanja

a. Jasnije propisivanje – odredbi koje propisuju postupanja kod *neovlaštene potrošnje*

U slučajevima neovlaštene potrošnje dosta često se događa da ODS izdaje račun nakon jedne godine i više, na što su učestalo prigovarali krajnji kupci. Navedenim prijedlogom izmjena i dopuna Mrežnih pravila, omogućilo bi se da osim ovlaštenog mjeritelja Državnog zavoda za mjeriteljstvo i druga akreditirana tijela izdaju relevantna izvješća o postojanju neispravnosti na zakonitim mjerilima koja su učinjena u svrhu počinjenja neovlaštene potrošnje plina. Uvjeti za davanje ovlasti drugim subjektima da u ime Državnog zavoda za mjeriteljstvo provode inspekciju zakonitih mjerila i iste ovjeravaju sadržani su u Uredbi o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštena tijela za obavljanje poslova ovjeravanja zakonitih mjerila i/ili poslova pripreme zakonitih mjerila za ovjeravanje (NN 90/14) koje je donijela Vlada Republike Hrvatske, a u kojoj je u članku 6. navedeno da subjekt mora biti akreditiran prema normi HRN EN ISO/IEC 17020. Stoga se predlaže izmjena članka 74. st. 4. Mrežnih pravila, kojim bi se omogućilo da takva izvješća potrebna za utvrđivanje neovlaštene potrošnje budu izdana i ranije, a time bi se stekli i preduvjeti da i račun ODS-a bude izdan ranije. Ujedno se predlaže izmjena odredbe sukladno kojoj bi se propisalo da je ODS dužan izdati račun za neovlaštenu potrošnju najkasnije u roku 60 dana od utvrđivanja neovlaštene potrošnje čime bi se i ODS potaknuo na ažurnije postupanje u navedenim situacijama te ne bi bilo osnove za pritužbama krajnjih kupaca te bi i račun mogao biti ispostavljen ranije. Stoga se predlaže dopuna članka 75. kojem se dodaje novi stavak 6. Mrežnih pravila, kojim se propisuje takva obveza ODS-u. .

Isto tako, u situacijama kod neovlaštene potrošnje, predlaže se da se priključni kapacitet OMM određuje prema najmanjem kapacitetu plinomjera koji omogućuje bilježenje potrošnje plina ugrađenih plinskih uređaja. Navedeno bi trebalo provesti izmjenama članka 76. st. 2. Mrežnih pravila.

b. Nomotehnički ispravci

Uz navedeno, predlažu se izmjene i dopune ostalih odredbi Mrežnih pravila, u manjem obimu, s ciljem usklađenja s ostalim propisima te s ciljem povećanja razumljivosti i jasnoće odredbi.

Među ostalim, predlaže se:

- 1) brisanje definicije „obračunsko razdoblje“ iz popisa pojmova iz članka 4. st. 2. točka 19. kako bi se pojasnilo da operator distribucijskog sustava i opskrbljivač plinom ne mogu primijeniti

različita obračunska razdoblja, već je obračunsko razdoblje definirano razdobljem očitavanja od strane operatora distribucijskog sustava;

- 2) brisanje riječi „ispareni ukapljeni naftni plin“ u članku 57. st. 15., s tim se usklađuje sa odredbama Općih uvjeta opskrbe plinom gdje se briše Tablica 3. iz razloga što takav sustav koji koristi ispareni ukapljeni naftni plin više ne postoji.

Prijelazne i završne odredbe

Prijelaznim i završnim odredbama predlaže se obveza ODS-u, odnosno OZDS-u, da je dužan najkasnije do 15. listopada 2021., za sva OMM bez DM priključena na sustav kojim upravlja, u ROMM za razdoblje od 31. prosinca 2020. do 30. rujna 2021., u formatu koji je odredio operator tržišta plina, upisati stanje plinomjera na zadnji dan mjesečnog, tromjesečnog ili šestomjesečnog razdoblja očitavanja koje primjenjuje u skladu s odredbama članka 68. stavka 4. i 5. Mrežnih pravila, i podatak da li je stanje očitano ili procijenjeno (m³), kao i vrijednosti faktora korekcije obujma plina prema tlaku i prema temperaturi ako ih primjenjuje.

Nadalje, u prijelaznim i završnim odredbama predlaže se propisivanje roka u kojem je ODS dužan opremiti OMM tarifnog modela TM3, TM4 i TM5 krajnjih kupaca koji nisu kućanstvo iz članka 62. stavka 1. Mrežnih pravila, i to najkasnije do 30. rujna 2022.

Slijedom svega navedenog, Prijedlog izmjena i dopuna Mrežnih pravila upućuje se na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.